

Samenvatting

Advies 'Risicotaxatie in de strafrechtstoepassing'

Inleiding

In de strafrechtstoepassing wordt met het oog op de veiligheid van de samenleving rekening gehouden met het recidiverisico van justitiabelen bij het nemen van beslissingen over bijvoorbeeld verlov. Hiertoe wordt risicotaxatie toegepast. In de afgelopen decennia is veel geïnvesteerd in de professionalisering van risicotaxatie, onder meer door de ontwikkeling van instrumenten. Inmiddels wordt risicotaxatie in alle sectoren van het strafrecht gebruikt en is de toepassing verbreed van de voorspelling van het recidiverisico naar het beoordelen en registreren van andere vormen van (ongewenst) gedrag, bijvoorbeeld tijdens detentie.

Toepassing

De professionalisering van risicotaxatie en de inzet van instrumenten daarbij bieden mogelijkheden en kansen maar tegelijkertijd zitten er haken en ogen aan. De RSJ vindt het van groot belang om deze onder de aandacht te brengen van beleidsmakers, 'beslissers' en 'gebruikers'. De RSJ beoogt de aandacht met name te richten op de methodologische beperkingen, aandachtspunten van praktische aard, ethische vraagstukken en rechtspositionele aspecten; enkele voorbeelden zijn:

- In de praktijk voeren gedragsdeskundigen de risicotaxaties uit en informeren hierover "beslissers", bijvoorbeeld een rechter. De 'vertaling' van uitkomsten uit risicotaxatierapporten naar een (juridische) beslissing is niet altijd even makkelijk.
- Risicotaxatie speelt een belangrijke rol in het advies en bij de beslissing over bijvoorbeeld verlov of beëindiging van een maatregel. Vanwege de grote maatschappelijke aandacht voor incidenten en recidive ervaren de medewerkers van klinieken en justitiële inrichtingen de nodige druk. Dit kan leiden tot grote(re) voorzichtigheid waardoor bijvoorbeeld maatregelen minder snel worden beëindigd of gedetineerden minder snel verlov krijgen.

Conclusie

Het geheel overziend blijkt risicotaxatie een zeer complexe aangelegenheid te zijn die voor de strafrechtstoepassing veel mogelijkheden en aanknopingspunten biedt ter ondersteuning van het nemen van beslissingen. Aan risicotaxatie zitten echter ook haken en ogen en om die reden moet risicotaxatie verantwoord, kritisch, terughoudend en met de uiterste zorgvuldigheid worden toegepast, met name omdat de beslissingen die mede op grond hiervan worden genomen een grote impact kunnen hebben op de betrokken justitiabelen en de veiligheid van de maatschappij.

